ABERCROMBY

DE PULSU

1685

10,054/A/1

1) ABERCROMBY, D
De variatione ... pulsus
[- Nova medicinae ... clavis]
2 pts. 1685
2) his Tuta ... luis venereae
... curandae methodus. 1684

Tuta, ac Efficax LUIS VENEREÆ, Sæpe abſque MERCURIO, Ac ſemper abſque *Salivatione Mercuriali*, Curandæ Methodus.

Authore *Davide Abercromby*, M.D.

Aſclepiades officium eſſe Medici dicit, & ut tutò, ut celeriter, & ut jucundè curet.
Cor. Celſ. lib. 3. c. 4. fol. 27.

Londini Impenſis *Samuelis Smith* ad Inſigne *Principis* in Cœmiterio Divi Pauli. M.DC.LXXXIV.

H: Vaughan :

Ex dono Gulielmi Morgan

Amici et Philiatri.

1684.

Venerabili admodùm Domino

D. *Doctori Whiſtlero*,

Celeberrimi Medicorum Londinenſium Collegii Præſidi digniſſimo,

Cenſoribus Meritiſſimis, cæteriſque Collegis.

Viri excellentiſſimi, ac ſapientiſſimi,

SUos jactet Pharmacopolas Germania, Chyrurgos Gallia ſuos, at communis omnium populorum vox Anglicanis palmam Medicis, hoc eſt, *vobis*, jure ſanè meritiſ-

ſimo conceſſerit. Quæ enim alibi terrarum *Æſculapii* Socie- tas tot celebres ubique Gentium *Socios* numeret ? ingentia ſiqui- dem hæc nomina *Tinacrum*, *Bar- tolotum*, *Buttum*, *Owenum*, *Hu- gium*, *Caium*, *Caldwallium*, *Jame- ſium*, *Goulſtonium*, *Harvæum*, *Ha- meyum*, *Gliſſonium*, *Whartonum* *Williſium*, *Micklethwatium*, cæteroſ- que quos in *Collegio ſuo regio* do- ctiſſimus Doctor *Goodall* meritis extollit Encomiis, nullus erum ditior Orbis angulus non novit. Sed ut hos prætercam quos aliò jam tranſmiſſos intermo- ritura nunquam fama immor- talitati conſecravit : quanta etiamnum *Societatis* veſtræ or- namenta

namenta ſunt? Doctiſſimus
Præſes veſter *Whiſtlerus*, inge-
nioſiſſimus *Entius*, acutiſſimus
Scarburghius, eruditiſſimus *Charl-*
tonius, curioſiſſimus *Crownius*,
peritiſſimus *Lowerus*, lynceus
Nedhamus, ac *Sydenhamus* ubique
celeberrimus, qui & de hoc ip-
ſo, in quo verſamur, argumento
obſervatu, lectuque digniſſima
non pauca ſcripſit: quanta, in-
quam, *Societatis* veſtræ lumina
ſunt non hi omnes modò, qui
doctiſſimis, ingenioſiſſimiſque
lucubrationibus ſuis celebre ſi-
bi nomen per urbem hanc or-
bemque conciliarunt, ſed &
alii hoc tempore è cœtu veſtro
quàm plurimi fæliciſſimæ pra-

 xeos

xeos famâ ubique notiſſimi

Quibus igitur potius quàm vobis, *viri ſapientiſſimi*, hanc meam qualemcumque demum lucubrationem, non offerrem modò, ſed & ſubmitterem quorum potius ſub auſpiciis quàm ſub veſtris laboris hic experientiæque meæ *partus* prodiret in lucem? cum vos ſupremos tum rerum medicarum, tum ipſorum etiam medicorum ſub ſapientiſſimo *Rege* noſtro arbitros Anglia jam pridem agnoſcat: eſt quidem, fateor, cur oculatos adeo, lynceoſque Judices reformidem: ſed cum nihil hoc in opuſculo à me fuerit prolatum, quod

juncta

juncta rationi experientia non confirmet, ac confirmatura ſit in poſterum haud dubiè, modo *præfationis* monita diligentius obſervata fuerint, propitios omnino vos mihi, ac patronos, fautoreſque etiam hujuſce mei fœtûs, non ſeveros, tetricoſque cenſores, pro humanitate veſtrâ fore confido. Hac ſpe fretus, ne tædio pluribus ſim, veſtroque diutius abutar otio, calamum ſubducam;

Veſtri interim obſervantiſſimus

David Abercromby.

Dabam Londini,
Aprilis 7. 1684.

AUTHORIS

AUTHORIS PRÆFATIO
AD
LECTOREM.

Benevole Lector,

DUO *ſunt hominum genera, æquo, ni fallor, intervallo, à recto rationis tramite aberrantium: alii enim vetera omnia non aliam ob cauſam, quàm quòd vetera ſint, flocci faciunt, rejiciunt, ac damnant, alii verò tanto in novitatem feruntur odio, ut quicquid novitatis præ ſe ſpeciem aliquam præfert, id omne, vel eo ipſo nomine, ex quodam invidentis animi vitio parvi pendere videantur: in medio itaque ſapientiores multò alii conſiſtunt, dum ut æqui rerum æſtimatores res non ex ætate, ſed ex ipſa rerum cum ratione conformitate pendunt. Quæ eam præcipuè ob cauſam præfari viſum eſt, quod hoc in*

opuſculo

opuſculo nova propoſuerim non pau-
ca: quibus illud tantum apprecor
fatum, ut in Lectorem duo inter, de
quibus mox, conſiſtentem extrema
incidant: quamvis ipſe quidem,
utpote tenuitatis meæ ſat mihi con-
ſcius, non ea iis inniti rationum
momentis putem quæ demonſtratio-
nis vim obtineant, ſed ejuſmodi
tamen quibus nihil gratis à me di-
ctum eſſe, aut confictum, apertè de-
monſtretur: ejuſcemodi fere ſunt
quæ de Luis Venereæ natura, quæ
de Hydrargyro putatitio ejuſdem
Alexipharmaco, &c. paucis diſſerui.

Quod autem ad propoſita hoc in
tractatulo remedia ſpectat, mutatis
pro adjunctorum varietate mutan-
dis, cuivis eadem ex noſtræ metho-
di præſcripto adhibenti certum pol-
liceri ſucceſſum auſim. Utpote quo-
rum efficacia multiplici mihi expe-
rientia explorata, atque perſpecta
penitus ſit: nolim tamen iis utatur
quiſquam niſi conſulto prius de mo-

do,

do, methodoque, de tempore, de doſi, perito medico: præcipuum enim artis Apollineæ *arcanum non in ipſa medicamenti bonitate, ſed in quadam potius facultate diſcernendi quid cuiq; maximè conveniat, poſitum eſt: unde non immerito celeberrimum doctiſſimorum Londinenſium Medicorum ac regale Collegium, exitioſum illud humanæ reipublicæ hominum Genus quos* Empiricos *vocant, certis legibus, & pœnis inſequitur, ac oppugnat: hi enim licèt in præſtantia interdum remedia fortè impingant iis tamen multorum in perniciem abutuntur ſæpiſſimè, dum eadem utpote veræ morborum originis plerumque ignari, nulla habitâ, vel temporum, vel temperamentorum vel reliquorun adjunctorum ratione cuivis indiſcriminatim pecunias offerenti adminiſtrant; quod cum dico, nihil aliud indico, quàm periculoſæ plenum opus eſſe aleæ, aut Empiricorum, aut medicorum etiam*

vulgati

vulgata ſcriptis remedia uſurpare, niſi vocatis prius in concilium iis, qui artem medicam, veraſque morborum cauſas norunt. Huic igitur tu in remediorum quæ hoc tibi exhibet opuſculum uſu monitioni morem gere: ut enim inſtrumenta pro peritiâ, imperitiâque utentium utilia ſunt, vel inutilia prosunt, vel obſunt: eâdem quippe lanceolâ quâ dexterior Chyrurgus venam aperit eandem imperitior aliquando recîdit: ita planè de remediis quantumvis celebratis pronunciandum non ſolus opinor: optatus ſcilicet ea commendaturus eſt exitus, quoties in verum, cautum, prudentemq; medicum inciderint, qui quo ordine, doſi, tempore, methodoque præſcribi eadem oporteat, apprimè intelligat: contra verò merus Empiricus, *qui criticum momentum, aptumve exhibendo medicamento tempus non animadvertit, nec ullam temperamentorum rationem habet, nec de idonea*

nea unicuique menſura reliquiſque ob inſcitiam adjunctis cogitat, remedia etiam præſtantiſſima in mortifera ſæpe venena convertit: neque aliter niſi caſu unquam contingit. Quàm gravis igitur, pernicioſuſque deludit eos error, qui ignaros, imperitoſq; Empiricos *neglectis medicis valetudinis ſpe adeunt: meminerint ii quod paulò ſuperius inſinuabam, non ipſius medicamenti quantumvis celebrati, bonitati, conſervandæ, aut recuperandæ ſpem ſanitatis inniti, ſed debitæ ejuſdem habitâ omnium quovis modo adjunctorum ratione applicationi, aut adminiſtrationi, quam ſagaces ſolùm, verique medici norunt: at de his ſatis ſuperque.*

Prius tamen, Amice Lector, quàm tibi valedicam, tuam me deprecari iram oportebit, quod à doctis multis indoctiſq; omnibus laudatam hactenus, præſcriptamq; etiam Salivationem *proſcribere videar: id enim non*

eo factum eſt à me conſilio, vel ut famam mihi ſingularitatis ſtudio aucuparer, vel ut privatis meis commodis turpi quaſi monopoliâ inſervirem, ſed eam ſolummodo ob cauſam, quod cum de tradendæ inferius methodi efficacia multiplici mihi experimento conſtaret, tantum humano generi bonum invidere diutius nollem: Salivatio enim, præterquam quod homines in ſummum vitæ diſcrimen adducit, ſæviſſima inſuper, ut omnes norunt, ſecum trahit ſymptomata quibus mitiorem fere mortem ipſam multi putant: ſi igitur tuta, ſecura, ac efficax Luis Venereæ, vitatâ Salivatione, curandæ methodus præſcribi poſſit, non erit is de republicâ humanâ malè meritus qui eam docuerit: noſtram autem eſſe ejuſmodi non aliena, ſed tua te doceat experientia; vale itaq; atq; ubi opus fuerit utere,

Tibi addictiſſimus
D. A.

Præ-

PRÆMONITIO
AD
LECTOREM.

NEquid hoc in tractatulo inexpectatum, quempiam minùs forte attentum feriat, unum te, hîc loci, præmonendum cenſeo, appellationem ſcilicet *frigidi* ſæpius à me uſurpatam non de eo quod *actu*, ſed quod *potentiâ frigidum eſt*, eſſe accipiendam: quid autem *potentiâ frigidum ſit*, ſi certiùs, clariúſque ſcire volueris, conſulas velim celeberrimum *Boylium* ibi, ubi de *Mechanica frigoris origine*, acutè, ingenioſéque ſuo more agit.

Tractatu de natura qualitatum nondum Latinè edito.

CAP. II

CAP. I.

Genuina *Luis Venereæ* natura.

Opiniones duæ de naturâ Luis Venereæ *proponuntur: Authoris opinio, 1. Ex variis* Luis *ſymptomatis probatur. 2. Ex inſolito quodam, quo* Lues Venerea *interdum contrahitur modo. 3. Ex communiori infecti cujuſvis ſtatu. 4. Ex ipſis quibus* Lues Venerea *profligatur ſæpe remediis.*

NUllum fere morbi Genus lue venerea notius, ſi nomen ſpectes, communioraque ſymptomata, nullum re ignotius, ſi rem propiùs ipſam

inſpexeris: multi quidem, & mul-
tis de ejus naturâ, ſignis, ac propri-
etatibus multa non inutilia ſcripſe-
runt, ſed meo quidem judicio, nom-
dum ea quibus tuta, ſecuraque om-
nis eventûs praxis inniti poſſit: quo-
rum quidem doctrinam licèt non
probem, prolixitatis tamen vitandæ
gratiâ nec refellere hîc, nec referre
lubet. Duas tantum hac ſuper re quo-
rumdam opiniones perpaucis, &
quaſi digito indicaſſe ſat ſuperque
impræſentiarum fuerit: ſunt enim,
ut audio, qui *Luem Veneream*, ut
Athanaſius Kircherus olim Romæ pro-
nunciaſſe fertur de peſte, nihil
aliud eſſe velint, quàm innumeram
quamdam vermiculorum inconſpi-
cuorum multitudinem, quos tamen
ipſi microſcopii ope in parte affecta
conſpectos diſcernant: quod quidem
veritatine, necne conforme ſit, ſit
penes authores fides, qui in ſpectacu-
hujuſce teſtes, oculos ſuos citant, ve-
reor tamen nequando adhibita eju-
mo-

modi in uſus inſtrumenta, non tam
rem ipſam, ut verè in natura eſt,
oculis objiciant, quàm quoddam
phantaſiæ ludibrium intellectui fa-
cile ſibi è conſpectis multa alia fin-
genti imponant : utut ſit, hujus
enim rei veritatem altiùs perſcru-
ari non lubet, ex hâc *hypotheſi*
ulla fere ad praxim promovendam,
ujus potiſſimum ratio habenda eſt,
tilis oritur concluſio, niſi fortè in-
e quis concludere voluerit Hydrar-
yrum, ſeu Mercurium, quod
eſcio qua adverſus vermes virtute
ollere dicatur, genuinum eſſe *Luis*
Venereæ, prædictorum vermiculo-
um excidio, alexipharmacum : quod
ongè abſum ut credam, nec ratio
llata, alicujus licèt in ſpeciem ro-
oris, ullatenus id mihi perſuadet:
uamvis enim *Mercurii* vim non exi-
uam in puerorum vermes admiſe-
mus, non idcirco eum in putatitios
los, de quibus ſupra, vermiculos
alituram illico pronunciabimus,

cum aliam hi indolem ab alia partium constitutione, textuque ſortiri poſſint & ſortiantur haud dubiè. Sunt & alii, quos inter principem facilè locum obtinet doctiſſimus *Palmerius*, qui occultam qualitatem quamdam qua totius corporis *eucraſia* pervertatur, eſſe contendant, quæ quidem opinio nihil fortè veritati non conſentaneum continet, rei tamen de qua diſſerimus, naturam *in occulto* relinquit.

Noſtrum itaque de verâ graviſſimi hujus morbi cauſâ priuſquam mentem aperiam, unum imprimis, *amice Lector*, præmonitum te velim, ut ſcilicet tractatulum hunc, quem idcirco perbrevem ac portatilem eſſe volui, percurrere, vel volante ut aiunt, oculo perſtringere prius integrum, ne graveris, quàm quidquam de contentâ in eo doctrinâ pronuncies: ſi enim conſenſum ſingula tuum non extorqueant, omnia fortè pertinacior ſis, extorquebunt, an

qu

quorundam ſciolorum de grege qui ingenii ſui acumen quævis quantumvis ſolidis confirmata argumentis temerè, ſtolideque improbando, luculenter probare ſe putant: ſed ne pluribus te morer, ad rem propius ipſam accedam, contraque opinionem multorum, aut errorem potius, genuinam *Luis Venereæ* naturam aſſero *frigidum quemdam humidumque vaporem à partibus præcipue generationi deſtinatis; vel propulſum in corpus, vel attractum.* Quod antequam iis argumentis quæ non levem fortè veri ſpeciem præ ſe ferant; ſtabiliam, nequa de voce lis oriatur, duo omnino eris præmonendus; ac primò quidem *vaporis* nomine comprehendere me tenuem quamdam materiam, ſeu exilia quædam corpuſcula impuro plerumque concubitu vel ejecta, vel attracta; *frigidi* autem appellationem eo quo illuſtris, ac ſuperſtitum hujus ſæculi philoſophorum facilè Princeps * *Boylius* ſenſu

* *Trac. de mechan. frig. origine*

ſenſu accipit, & hîc quoque ſub-intelligi: cujus ſcilicet corpuſcula ſe-mel reſoluta ita ſe exilibus liquo-ris cujuſcumque partibus aſſociant, ut ſolitum earum motum imminuant: cujus imminutionis perceptio frigus in organo ſenſus eſt: ſed ne tempus pluribus teramus, *Luem Veneream* ni-hil prorſus aliud eſſe quàm frigidum hunc vaporem, ex ipſo quo invadit primum, ſerpitque modo, indiciis haud obſcuris oſtendo: impurus ple-rumque concubitus apertis obſcæna-rum partium meatibus impuræ huic auræ aditum aperit, in quibus tres qua-tuorve interdum dies, aut etiam non raro menſes nullo ſui impreſſo veſti-gio deliteſcit, donec tandem incon-gruis, acutiſque corpuſculorum ſuo-rum acuminibus, legitimam ac na-tivam vaſorum ſpermaticorum, teſti-um, ac paraſtatarum conſtitutionem penitus immutet, ac pervertat. Qui autem biduana hæc, aut triduana, vel plurium etiam menſium vapori ii

n parte quam primum affecerit, aut n corpore quod introierit, quieta commoratio, aliud nobis quàm frigidam ejus naturam indicat? Calida enim, ut neminem vel mediocriter philoſophum latet, nunquam quieſcunt. Quidquod paraſtatas ſpiritus hic, quia humidus quoque, laxiores humidioreſque, ut ex ipſa ſeminis frigidi perenni pene extillatione conſtat, indubitato frigefactionis & humiditatis indicio efficit: ipſeque urinæ ardor interdum, ſtranguriaque, non niſi ab occluſis ab hoc hoſpite inimicoque domeſtico januis, quibus tranſpiratio fiat, oriri veroſimiliter ſolet: cujus rei non leve indicium eſt, quod frigidæ hujuſce auræ vel altiorem in corpus aſcenſum, vel ejuſdem è corpore receſſum ardoris ſtranguriæque remiſſio conſequatur illico, viis iterum quibus expiratio libera fiat, patefactis: quamvis ardor ille putatitius fortè tantùm ſit, acrimoniâ ipſâ urinæ caloris ſenſum quempiam ure-

 thræ

thræ imprimente: hæc autem naſci-tur, vel ab acutis particulis hujuſce va-poris, lotio in tranſitu commixtis; vel ab urinæ textura hujus afflatu auræ perverſa: utroque enim modo ſic acui lotium ut tenellam urethram corrodat, nihil vetat. Adhæc, unde porro potiùs quàm à Glaciali ho veneris flatu altius in corpus intro miſſo ſchirroſi mediis in artubus to phi, diffuſo toto corpore tumores nodi? A qua inquam, aliâ cauſſâ ſtu por ille membrorum, ſegnities cor poris, animi mœror, triſtitia, torpor conſopitos ſcilicet tenet is ſpiritu ac incongruâ ſuâ figurâ hamatisque forte ac anguillaribus partibus irret implicátque.

Cujus ſanè rei luculentum quoque teſtimonium eſt ipſa *lue* infectorum interdiu ſomnolentia, noctu inſom nia, vel irrequietus admodum, inte ruptusque ſomnus: cum enim ægi per diem ortâ, ab eodem frigore v nereo, laſſitudine, ad otium, qui

tumqu

tumque corporis ſitum propendeat; conſopitur quodammodo *frigidus Veneris ſpiritus*, evigilaturus ſub noctem expergefaciente ipſo corporis tum magis incaleſcentis calore qui eum exagitat, apertiſque jam magis poris aditum reſerat, nunc ad hanc, nunc ad illam corporis partem, unde fere nocturni illi *Lue Venereâ* infectorum, vagique dolores.

Aliud præterea hujus aſſertionis firmamentum ducam ab alio quem pauci norunt, vel animadvertunt quo *Lues Venerea* contrahitur modo, immoderatum enim *Veneris uſum* veneream invehere in corpus peſtem quis credat? id tamen experientiâ tam certum eſt, quàm quod certiſſimum: ſed cum aliis in rebus honoris cauſſâ, ut aiunt homines, nominemus, hîc ut honori conſulamus, nomen conticeſcimus: quod autem magiſtra rerum experientia ob oculos ponit, id ipſa confirmat ratio, ac perſuadet. Diſſipatis enim immodicâ *Venere* ca-

loris nativi particulis ſuccedere frigus quoddam texturæ ad inducenda ſymptomata venerea idoneæ neceſſe eſt, quo exhauſtum jam corpus diffluat, eo majore periculo quo languidiores, magiſque effæti ſpirituum diſperſione ægri vires fuerint.

Huc accedit quòd ex *Lue Venereâ* infectis vix ullum reperias qui febrili corripiatur æſtu, ſcilicet ob ſanguinem hujuſce frigoris particularum commixtione refrigeratum.

Quidquod *frigidus Veneris ſpiritus* ipſis quibus non raro profligatur remediis omnino innoteſcit: ejuſmodi autem ſunt Guajacum, Salſaparilla, China, Buxus, Saponaria, Carduus benedictus, Angelica, aliaque id genus ſexcenta, calidæ omnia, ſiccæque naturæ: contraria enim contrariis quocumque modo res explicetur curari remediis ſanioris nemo judicii inficias ierit.

Sed ut hactenus dicta clariùs adhuc eluceſcant, quo demum pacto frigid

frigida hæc *Veneris* aura pulcherrimam *Microcoſmi* fabricam demoliatur, paucis aperiam.

CAP. II.

Quo lues venerea invadat, ſerpatque, modo explicat.

Authoris opinio ex eo quo Lues Venerea *invadit, ſerpitque, modo confirmatur: res interdum certæ, licet earum modus ſit incertus: luctuoſi* Luis Venereæ *in corpus humanum effectus.*

PRiuſquam operi accingar, unum hic amice lector, cui manus ut ſpero dabis, tibi in memoriam revocabo: memineris itaque res nos pleraſque oculis uſurpare, manibus tractare, naribus, reliquiſque corporis ſenſibus percipere,

percipere, rerum autem ipſarum modos vix intelligere, aut, ut veriùs dicam, prorſus ignorare: roſam, exempli gratiâ, intueor, pertracto, ſubodoror: ex quibus autem conſtet partibus, quo corpuſculorum textu, mole figura, ſitu, balbutire poſſum, eloqui nequeo: ſi enim *Peripateticos* hac ſuper re conſulo, hi me ad *ſpecificam quamdam formam*, ſeu *materiam peculiari quadam formâ informatam elementorum commixtionem, & neſcio quam primarum qualitatum doſim*, cæteraque ejuſmodi humanæ ignorantiæ aſyla protinus remittent; ſi novam philoſophiam, ſeu antiquam potius ſuis è cineribus redivivam, conſilii cauſſa adeam, hæc multò plus quidem lucis afferet; certam itaque mox *texturam* certam *molem*, modum, ſitumque corpuſculorum roſam conſtituentium, ac ordinem inter ſe oggeret, in quibus tamen omnibus nihil certi aliud offendas quàm certiſſimum incerti animi ac fluctuantis indicium: quod cùm dico nihil aliud indicatum volo

quàm

quàm de reipſâ conſtare ſæpe multiplici ex effectu poſſe, licèt ipſe rei quoad omnia modus demonſtrari nequeat: quia tamen aliqua rerum difficilium quantumvis mutila, requiritur explicatio, & neceſſaria eſt, quo demum modo frigidus *Luis Venereæ*, de qua agimus, vapor in omnes pene microcoſmi partes tam miſerandum in modum ſæviat, pro modulo noſtro ad ulterius prædictorum firmamentum paucis exponam.

Frigidas calidiſſimæ licèt Veneris *particulas* vel propellit vir, vel ejaculatur in fæminam, vel ex eadem attrahit, ac quodammodo exſugit, hæ plerumque concretæ adhuc, vel in pene virili, vel in pudendo muliebri nullo preſentiæ ſuæ impreſſo veſtigio quieſcunt, donec earum partium, vel calore, vel madore potius, ſeu menſtruo quodam reſolutæ fœdâ Gonorrhæâ, puſtuliſque ibidem, tuberculiſque interdum ac ulcuſculis contumaciſſimis ſeſe prodant: partes autem venerei ſpiritus
craſſiores

craſſiores tubercula gignunt, acriores ac minutiores puſtulas, humidiores vero mucoſa ulcera producunt: corrupti autem, frigidique ſeminis effluvium ab immutata vaſorum ſpermaticorum, ac paraſtatarum jam laxiorum, humiditate *ſpiritus venerei*, conſtitutione exoritur, qui & interclusa frigore ſuo nonnihil tranſpiratione ardorem fortè, ut dixi ſuperiùs, urinæ conciliat, ipſamque etiam acrimoniam corpuſculis eam componentibus in acumen jam, quo pungatur urethra, & corrodatur texturæ priſtinæ perverſione deſinentibus. Hinc altiùs, ni foras maturè trudatur, inſinuans ſeſe vapor, venæ cavæ ſanguini, cujus motum hamatis particulis ſuis retardat, ſeſe commiſcet; mox inguinis in Glandulas impingens, majore aut minore dolore pro majore ſuarum particularum reſolutione aut, partium inguinis teneritudine bubonem gignit: Glandulosas autem has inguinis partes re-

fugiem

fugiens hic *Veneris* ſpiritus evaneſcente interdum ſiniſtro omine, bubone deſerit, atque unà cum ſanguine per omnes corporis partes circumgyrans fædam ubique infert ſtragem: ſanguinis primum motum ut diximus, irretitis ejuſdem corpuſculis tardiorem efficit, atque hunc fere in modum nativo omnium partium calore imminuto in pleriſque ſævitiæ ſuæ veſtigia imprimit, faucium ut teneriorum textum facile pervertit, in quibus junctos raucedini tumores exulceratione ſæpe fœdos procreat: hinc altiùs propulſæ *frigoris venerei* particulæ mucoſa quædam ulcera in naſo, corrupta ejuſdem textura, excitant; unde horrenda, ingens, illa humani oris quam homines intuentur quotidie, nec cavent, deformitas, ſæpenumero contingit: quin & caput ipſum *microcoſmi arcem* ſpiculis ſuis hamatis aggreſſæ, pilorum radices vellunt, tophoſque preterea ſchirrhoſos partium ſuarum complicatione

circa

circa pericranium commovent, ſed
nec illic ſolum, at mediis etiam im
artubus, qui non exiguo doloris ſenſu
torqueant: quidquod *frigus venere-*
um craſſioribus ſuis particulis ſub
membranas refugiens eaſdem acer-
biſſimo, per noctem præcipuè, doloris
ſenſu diſtendit, ſeu contrahit verius;
tenuioribus vero in ipſam oſſium
ſubſtantiam inſinuans ſeſe eadem pri-
mum quaſi tumefacit, tum dividit
ac tandem carie conſumit.

Hoc fere modo divinam plan
Microcoſmi fabricam frigidus *venerii*
ſpiritus conſpurcat primum, tum ex
edit, denique funditus diruit. Ut au
tem & hoc hîc loci ſuperaddam, ho
ſpiritu interdum & nutrix, & ſugem
ubera coinquinatæ nutricis puſio con
taminantur, dum hic aliquœs aur
hujuſce particulas aut attrahit, au
illa emittit: idem autem vapor ſc
lo frigidarum corporis partium con
tactu quia non reſolvitur, non inficit
huic enim duriuſculum epiderma re

ſiſti

ſiſtit, calore tamen, ſudore, apertiſque poris expanditur, eaque in quæ alentia impegerit corpora, malè fflat: quare *à Lue Venereâ* liber cum nfecto non dormiat. Sed ut de putaitio graviſſimi hujus mali alexiterio aucis agam, propoſita mihi brevitas unc poſtulat.

CAP. III.

Genuina Hydrargyri natura.

Deſcriptio Mercurii ab Vntzero tradi-ta examinatur, ac, quatenus minus vero conformis, refellitur: quam ob cauſſam Mercurius nec ſulphureus nec viſcoſus, nec calidus, licèt ſummè mobilis, penetretque, ac corrodat: mercurialium effluviorum vis proprio authoris experimento de-monſtratur.

ACcuratam *Vntzerus* Mercurii definitionem * tradidiſſe ſe pu-tat hunc in modum: *Argentum vivum*, ſeu Mercurius, *nihil aliud eſt quàm li-quor mineralis, ex metallica, viſcida, ſulphureaque terrâ exactè contempe-ratus*

* *Anatom. ſpag. mer. l.* 1.

ratus, mixtuſque & ſpirituoſus, & gne volatilis, prætereaque frigidus uoad tactum externum, calidus autem & ſiccus quoad internum ejus ignem, témque ponderoſus admodum, colorem abens argenteum, metalliſque omni-us familiariſſimus, quibus adhæret ntimè, eaque reſolvit, & ad illorum aturam ſeſe accommodat. Quæ qui-em deſcriptio vera continet non auca, at quædam etiam à veritate aximè aliena: ac primo quidem uis ex ſulphureâ Mercurium terra ntemperatum, mixtumque credat? um nulla ignis vi, ſulphureorum ore, flammam concipiat? Licèt im propellente igne in fumum eat, fumus tamen is idoneo in ſculo collectus in Mercurium ite-m oculo conſpicuum, deperdito llo ponderis ſui momento, redit: viſcoſa forte ipſius ſubſtantia ignis tionem prohibet: ſed præterquam od hæc Mercurii viſcoſitas ſum-e ejuſdem mobilitati repugnat, pu-

rum mihi putumque videtur figmentum, ut illius de quovis igne triumphi ratio demum aliqua redderetur: porro peccat præcipuè hæc definitio ibi ubi calidum & ſiccum Mercurium vult; nihil enim ab ejus naturâ calore magis alienum eſſe, his fere rationibus inducor ut credam: ac primo quidem, ut ſuperius obſervavi, *Mercurium* nulla ignis violentia domatt quâ igitur vi potius quàm immeni frigoris ſui igni ſummè calido reſiſtit? At mobilitate incredibili, quæ frigoris partus non eſt, præpollet: ſed facilis omnino hujus objectionis ſolutio videtur, ejus enim mobilitas à figura oritur: cum enim globoſus ſit *Mercurius*, ac quodammodo perfectè ſphæricus, & in *puncto* proinde tantùm tangens, conſiſtere nuſquam valet, minimoque corporis cujuſcumque ſeſe dilatantis motu, utpote qui nullum intra ſe admittat, propulſus fugit: unde ſi vi ignis admotus ſtatim avolat, id non ab interno

Il

lius igne, aut igneis ejuſdem particulis exiſtit: ſed ex eo oritur quod corpus adeo compactum ſit, ut nec aerem intra ſe admittat ullum, nec ignis ſpicula intromittat: quorum proinde impetu propelli eum neceſſe eſt: male præterea ex ejuſdem mobilitate innata eidem caliditas inferretur, cum aer mobilis maximè ſit, de cujus tamen nativo calore præſtantiſſimi philoſophi merito dubitant, ac ni fallor illuſtris *Boylius* qui unus inſtar omnium mihi ſit: nihil dicam de ſummo ejus pondere: quod non caloris, ſed frigoris argumentum eſt, frigida enim hæc ſunt & gravia, *terra ipſa, aqua, oſſa, plumbum, ferrum, antimonium, talcum, zincum, marmor, alabaſtrum, gypſum, jaſpis, chryſtallus, amethiſtus, argilla, bolus, ochra,* & ſexcenta id genus alia. Sed de nativis rerum virtutibus certius ex effectibus pronunciamus; ac primò quidem qui fodinas hujus mineralis deſcripſerunt impoſitos hydrar-

gyro montes denſis vere nebulis, ne[illegible] ſupra montium juga præ gravitat[illegible] ſeſe attollentibus obtegi aiunt, in qui[illegible]bus maxima aquarum ſummis etiam in æſtibus non deſit copia, ubi vi[illegible]reſcant per æſtatem ſemper, cæteri[illegible] omnibus circumquaque ambuſtis ar[illegible]bores: quæ ſanè omnia maximum mercurialium effluviorum frigus in[illegible]dicant: cujus etiam indicia ſat aper[illegible]ta ſunt morbi frigidi ab iiſdem ſæp[illegible] nati, paralyſis, puta, tremor, con[illegible]vulſio, cæcitas, vertigo. Rem totam authores exemplis, quæ brevitatis ſtu[illegible]dio prætereo, illuſtrant, ac confi[illegible]mant: quid tamen mihi ipſi obtig[illegible]rit non invitus commemorabo.

Cum aliquot abhinc annis *Ne[illegible]caſtri* in Angliâ verſarer, immiſ[illegible] fortuitò in vaſculum argento viv[illegible] plenum manu, totis ſubitò artub[illegible] quaſi frigido febris paroxyſmo imp[illegible]titus contremui, maximo inter[illegible] frigoris ſenſu toto corpore percu[illegible]ſus: nec prius convalui quàm r[illegible]

petii[illegible]

petito guaiaci in vino decocti hauſtu totis quaſi diffuſum artubus frigus perdomui: nolim hic, amice lector, mihi ſuccenſeas, ſi firmiorem proprio huic experimento habeam fidem quàm tibi, vel cuivis contra aſſerenti: ecce enim frigidæ Mercurii affectioni calidioris temperamenti potu opem tuli, ubi ergo jam interni ejus ignis vis, an ex eo internum corporis frigus oritur? Superiore quoque remedii genere, qui maxime *hydrargyro* utuntur, aut abutuntur potius, commiſſis ſibi ægris ſubvenire ſolent, frigidum, ut reor eum quicquid contra aſſerere videantur, ſuſpicati.

Nihil igitur ſupereſt quod hic ſuperaddam, niſi ex ſummâ penetrandi, corrodendique vi qua Mercurius pollere dicitur, nihil ad probandam ejuſdem caliditatem inferri jure poſſe, niſi acida etiam ſtolidè calida, quia penetrant, & corodunt, eſſe velis. At quo demum miraculo fit, frigidus cum ſit Mercurius, ut dum frigore ſuo repellit frigidorum more,

condenſatque, ipſa ſua ſubſtantia in-
cidat attenuetque: hujus quidem
rei ratio non aliunde quam ex pe-
culiari partium ipſius exilitate pet
debet: frigidorum enim exiles eſſe par-
tes nihil vetat: ut patet in Caphuræ
cujus, licèt frigidiſſimæ, partes tenui
tate maximâ præditæ ſunt: quod ex
diffuſo ab ipſis odore conſtat.

Adde quod ut, ſuperius dicebamus
cum nullum intra ſe corpus Mercur-
us admittat, ab omni moto corpor
diviſus, & propulſus, viam ſibi pe
obvia quæque fugiens aperit: qu
ejus mobilitatis, & tenuitatis parite
ratio aliqua eſſe poterit.

Omnibus itaque ritè perpenſi
Mercurium liquorem eſſe mineralem
naturâ ſuâ humidum, ac ſummè fri
gidum, quod præcipue ſpectamus h
tanquam quid vero ſimillimum pr
nuncio, humidum inquam licèt ſphæ
ricam ob figuram non madefacia
quod ipſis etiam in aquæ guttulis
ſiccam tabulam collapſis obſervare e

C A.

C A P. IV.

Hydrargyrum non eſſe verum *Luis Venereæ* Alexipharmacum è poſitis ſuperiùs principiis concluditur.

Concluſio è principiis ſuperioribus ſponte fluens illuſtratur: naturæ operatio, Mercurii operationi contraria: curatio Luis Venereæ *ſolius hydrargyri ope omnino fucata.*

FRigidam *Luis Venereæ* naturam, indiciis,ni fallor, haud obſcuris, nec minimâ veri ſpecie ſuperiùs deteximus: hydrargyrum pariter communi fere errore verum ejus alexi-

alexipharmacum hactenus exiſtimatum, frigidum omnino, quicquid contra non pauci immeritò ſentiant, iis omnino probavimus argumentis, quæ non levem fortè veritatis ſpeciem præ ſe ferant: utramque autem propoſitionem quæ genuinus utriuſque partus eſt, concluſio vel me tacente hæc una ſequitur: *Hydrargyrus Luem Veneream*, adeo non *oppugnat. ut pro eadem pugnet, junctiſque quaſi viribus pulcherrimam microcoſmi fabricam fœdum prius in modum conſpurcatam funditus evertat* :quod cum dico nihil aliud indicatum volo,quàm frigida frigidis roborari,ſed nec deſtrui, nec curari poſſe.Frigidis autem & *Luem Veneream*, & putatitium ejus hoſtem *Mercurium* ſuperius annumeravimus : quibus autem potiſſimum de cauſſis hîc loci repetere ſupervacaneum puto:partium quidem humidarum tenuitate Mercurium non inficias ibo incidere poſſe tubercula, nodos , ſchirroſque atque etiam reſolvere : ſed hæc & reliqua

reliqua exterius conſpicua *Luis Venereæ* ſymptomatá a naturâ validiore noxium qui intus eſt humorem foràs propellente oriuntur, quem immenſo ſuo frigore intrò regerit Mercurius: Mercurii ſiquidem radiatio naturæ operationi contraria eſt, cum hujus vis à centro ad circumferentiam, illius verò à circumferentiâ ad centrum virtus diffundatur: neque enim erumpens tantum virus frigiditate ſuâ immenſâ retroagit, ſed natos *frigore Venereo* in externis forte partibus ſchirros, tophos, nodos partium ſuarum tenuitate reſolutos repellit in intimas corporis partes *hydrargyrus*; qui non raro, quod non ſemel animadverti, recrudeſcente poſtea malo, ac regerente vitioſum humorem validiore naturâ, multos etiam poſt annos foras erumpunt.

Unde omnis quæ Hydrargyri ſolius ope, *Luis Venereæ* curatio fit vereor ne fucata omnino ſit, imo auſim dicere fucatam eſſe omnem

ejuſcemo-

ejuſcemodi ob celerem quâ pollet *Mercurius* extimam cuticulam detergendi virtutem; relicto interea mali fomite: quem vel reprimit frigore ſuo, vel frigoris ſui acceſſione adauget. Adde quod naturæ, frigidum *Luis Venereæ* virus, innato calore foras pro viribus, quemadmodum inſinua vimus mox, expulſuræ conatus infringat.

Sed quia is eſt hujus in quo vivimus ſæculi genius, qui res non tantùm intellectu capere, ſed & oculis intueri amet, ut facta ab aliis experimenta tacitus prætercam exploratum mihi unum certiſſimumque dictis hactenus de fucata ab hydrargyro curatione colophonis inſtar apponam.

Nobilem quemdam virum etiamnum ſuperſtitem probè novi: cujus corpus pleriſque *Luis Venereæ* ſymptomatis miſerandum in modum fœdatum ubique fere fuerat: hic doctiſſimi

ſimi cujuſdam medici prœſcripto ſolito more ſolemniter tertiùm inunctus eſt : primis enim unctionibus morbus non ceſſerat : in alium itaque mutatus eſt brevi hominem ; omnia enim *Luis* ſymptomata, tophi, ſchirri, tubercula, &c. Quaſi radicitus evulſa evanuerunt, nocturnos nullos ut prius ſolebat, vel in capite, vel in ſcapulis, vel in oſſibus, vel in articulis, vel mediis in artubus, ullave alia corporis parte percipiebat dolores. Et ſuo denique & medicorum pene omnium judicio integram adeptus erat valetudinem : ut neminem melius ab hydrargyro convaluiſſe unquam plerique affirmarint : eoque in ſtatu triennium fere ipſum perſeveravit : ſed interiorem tantum in arcem ſe receperat, non ejectus hoſtis erat : remigrante enim quæ repreſſa fuerat, foràs ſubitò *Lue*, caput, fauces, artus medios, articulos cuticulam, reliquaſque corporis partes

tes tam horrendum in modum invaſit,
ut miſerationem ſimul & horrorem
ſpectantibus moveret, accerſitus ita-
que ut homini opem ferrem cum ex eo
quæſiiſſem, num à morbo Mercuri-
ali inunctione in ſpeciem deleto,
impuro cujuſpiam *Lue Venereâ*
infectæ contactu pollutus fortè fu-
iſſet: conſtanter aſſeveravit, neque
enim ulla id mihi diſſimulandi ra-
tio ſubeſſe poterat, cum nullâ ab
eo tempore muliere rem ſe habuiſſe:
atque ſolitarium etiam per id inter-
vallum nitidiſque, ut ipſi conſta-
bat in linteis ſemper dormiiſſe:
unde non aliunde quàm divinitus
immiſſam hanc ſibi de novo pe-
ſtem non ſine inſigni pietatis ſenſu
arbitrabatur, ſed licèt nihil, fateor,
non decernente aut permittente
Deo contingat, propiorem tamen
recrudeſcentis mali cauſſam ex de-
ſcripto ſuperiùs Mercurii genio ſub-
odoratus, bono hominem animo
eſſe juſſi, quem & integræ vale-
tudin

tudini, quæ etiamnum, ut audio, perſeverat, perſeverabitque, confido, nullo relapſûs periculo, non tantùm abſque omni mercuriali inunctione, ſed etiam abſque omni Mercurio tradendâ inferius methodo reſtitui.

CAP.

CAP. V.

Facilis tuta, ac ſæpius probata *Luis Venereæ*, Abſque omni Mercurio curatio proponitur.

Qualia Luis Venereæ *remedia eſſe debeant* : *ſpeciale adverſus* Luem *decoctum* : Opiata Veneris *proponitur*, & *deſcribitur.*

EX dictis hactenus quæ potiſſimùm diſpellendæ *Lui Venereæ* remedia congruant facilè quivis vel me tacente intellexerit, calidioris enim ea eſſe naturæ oporteat, ſat inde liquidò conſtat : virium tamen ægri ac temperamenti ratio habendi

habenda eſt, ut temperata quis remedia, idoneaque omnis erroris ſecurus adhibeat: negotium itaque hoc nunc fere in modum aggredi ſoleo: venæ primò ſectionem, maxime ſi plethora adfuerit, præſcribo, victumque mox ſiccantem, tenuem, medium inter ac plenum, toſtaque, & aſſata libentiùs, quàm cocta, vinique uſum aſſuetis maximè ſed dilutum fere permitto: quanquam ex vero etiam moderatiùs ſumpto nihil incommodi ſit metuendum: uno ab miſſo ſanguine elapſo die hoc vel io non abſimili cathartico fæces craſſiores educo.

℞. Foliorum ſennæ ℥j.
Semin. aniſi ʒj.
Rhabarbari ʒjß.

Infunde ſuper calidos cineres per noctem in vini albi ℔j.
colaturâ diſſolve
Syrupi roſati ℥ß.
Confectionis Hamech ʒvj.

Catharticum hoc alternis diebus s interdum, terve repeto, cui non

minùs tutò ſubſtitui poterit bolus ex ſimplici confectione Hamech & conveniente quovis ſyrupo confectus. Ubi nullam animadverto in ægro plethoram, propiore mox remedio morbum ſic adorior. Si *Lues* annoſa non ſit, aut inveterata, præmiſſo ſemel, ac repetito etiam, ſi viſum fuerit, ſuperiore cathartico: ita inceptum jam opus proſequi oportebit.

℞. Guaiaci raſp. & corticis ejuſdem ℥ij.
Salſaparillæ ℥ß.
Sennæ orientalis ℥iij.
Hermodactylorum ʒj.
Alabaſtri pulverati ʒjß.
Cornucervi,
Aniſi,
Cinnamomi ana ʒij.

Infundantur hæc omnia per tres dies, ſaltem viginti quatuor horarum ſpatio ſuper calidos cineres in vini albi ℔v. Colaturæ, in qua diſſolve ſal. Guaiaci ℥ij, poſt levem ebullitionem adhibe in doſim matutinam tribus ante prandium horis ℥v. Prandeat

æg-

eger ſub decimam, ad cœnulam ac-
:edet ſub quintam, toſtis maximè
&x cœnaturus & pranſurus: quintâ
poſt horâ, hoc eſt, decimâ veſpertinâ
uperiorem doſim repetet, cooperi-
ndus interea diligentiùs ut ſudor
oras proliciatur: qui ſi copioſus non
ruperit, nihil eſt propterea quod de
ucceſſu ſis ſollicitus: ipſa enim de-
ectione, urinaque copioſiore, &
piſſa in fundo matulæ optimo ſanè
mine negotium totum ex voto per-
getur.

Hoc itaque temedium, ſi recens
mnino morbus ſit, tridui ſpatio ad-
ibebis, idemque triduo interjecto,
najoris ſecuritatis gratia, ſi ita viſum
uerit, repetere poteris, potu interea
on alio ut plurimum uſurus ſive ad
iluendoscibos ſive,ad extinguendam
tim quàm ptiſanâ hâc.

Decocta prius medicamenta bul-
ant in vini albi ℔iv. ad diminutio-
em ℔ß. adde ſub finem decoctionis,

Liquiritiæ,

Uvarum Corinthiacarum ana ℥ colatura uſurpetur in potum.

Jam ſi *Lues Venerea* à ſex, ſeptem octove fere menſibus contracta fu erit, eandem omnino methodum ſec per menſem non continuè, at al ternatim uſurpabis, tribus ſcilice continuè ſemper diebus; intermiſſ autem remedii intervallo vacare ne gotiis æger poterit: qui, licèt no ſtatim omnia morbi ſymptomat evaneſcere animadvertat, nihil in de ſibi metuat ſiniſtri: jam enim de mito frigido *Luis Venereæ* ſpiritu paulatim ea, cauſſa ſublata, reſo ventur, ac areſcent.

At verò ſi annoſa jam *Lues*, ſiv multorum jam annorum fuerit, ip ſiſque etiam fortè oſſibus inſederit hunc fere in modum domeſticun hunc hoſtem ex ea quam occupa arce ejicies.

Purgato ut ſupra, vel ſemel, ve ſæpius ſi ita viſum fuerit, corpore, de cocto antivenereo ſuperiori, *opiata*

mc

mox deſcribendam quam *Veneris* voco, ſubjungi oportebit: hæc autem nunc fere in modum conficitur.

℞. Foliorum Centaurii minoris
Hyperici,
Spicæ nardi ana M. i.
Seminum Aniſi,
Fœniculi,
Petroſelini ana ʒß.
Baccarum Lauri ʒjß.
Radic. Ariſtolochiæ utriuſque,
Gentianæ,
Angelicæ ana ʒß.
Caryophyllorum,
Nucis moſchatæ ana ℈ij.
Cornu cervi,
Raſuræ eboris
Oculorum Cancri pulverat.
Ligni aloes ana ʒiij.
Raſuræ Guaiaci nigri,
Corticis ejuſdem triti ℥ij.
Radic: Chinæ, Salſaparillæ, a-℥iv.
Salis Guaiaci, ʒiij.
Pulveris Alabaſtri ʒi.

In tenuiſſimum hæc omnia pulverem comminuta, commixtaque, viginti quatuor horarum ſpatio in vini albi, cujus vices aqua fontana in calidioribus præſertim temperamentis ſupplere poſſet, ℔viij. macerentur tum addito melle omnium pulverum pondus quadruplicante vel copioſiori etiam, ſi viſum fuerit, coquantur ad aliquam, puta Electuarii, aut Theriacæ firmitatem: contineatur autem *opiata* hæc vaſe terreo ſat capaci, ne efferveſcat: hujus porrò uſus ejuſmodi eſt: per tres continuè dies, ubi æger decoctum ſuperius, conformiter methodo illic præſcriptæ adhibuerit, per totidem quieſcat, vel negotiis ſi voluerit vacet, per tres alios drachmam *opiatæ* primo unam, ſecundo duas, tertio die mane Jejunus tres ſumat: quæ doſis medici judicio augeri poterit, additâ cuivis doſi Theriacæ veteris, aut Mithridatii drachma unâ: interim hyemali maxime

tempo

empore domo non exeat, ſed vel in ecto decumbat, vel prope ignem in ubiculo, frigido aeri, impervio quiſcat: ſed tutius eſt ægrum per hyenem maximè lecto contineri bene oopertum, ut vel ſudore, vel dejectine, vel expiratione, vel lotio reolutus *opiatæ* virtute *frigidus* veneris *apor* foras extrudatur: hæc autem remediorum iciſſitudo tamdiu repeenda quamdiu graviora norbi Symptomata apparent: cuatio autem integra, modò, ut inquit *Hippocrates Aphoriſ.* 1. *exhibeant ſe uæ oportet facientes & ægri, & præentes, & externa*, omnibus certò, uibuſdam tamen citiùs, quibuſdam ardiùs pro diverſâ cujuſque diſpoſiione ac temperamento contingit: ix autem duos ultra menſes integra uratio protrahitur: tuta porro eſt, mniſque periculi expers hæc curani methodus, eaque ipſa quâ homiem, de quo ſupra, perſanavi, &

* *Hæc opiata eo efficacior quo antiquior.*

quâ non paucos à medico quodam cui hujuſce methodi copiam feceram perſanatos ſcio: memineris tantùm diebus vacuis cathartico ſuperiùs poſito aut alio ſimili, vel enemate, aut catholico aliquo, aut confectione Hamech, &c. alvum, ſi pigrior fuerit proritare: hoc pariter interdum ex recentiore quodam cujus experimentum feci, vel ſimili pulvere ſudorem provocare copioſiorem non fuerit inutile.

℞. Antimonii diaphoretici:
Salis Succini ana gr. xvj.
Pulveris Angelicæ ℈ß. fiat pulvis tenuiſſimus poſt aſſumptam decocti ſuperioris, aut *Opiatæ Veneris* doſim in aquâ cardui nonnihil dulcorata ſumendus.

CAP

C A P. VI.

Alia *Luis Venereæ* curandæ Methodus tuta, facilis, ac ſæpius probata; Abſque mercuriali inunctione, ac ſalivatione, non tamen abſque omni mercurio.

ucata à ſalivatione curatio; luctuoſa ſalivationis ſymptomata; verus Mercurii in curandâ Lue Venereâ *uſus.*

AD ſalivationem, Mercurii vel interius ſumpti copioſiùs, vel uſdem exterius in unguento appli-ti ope tanquam ad unicum *Luis*

Venereæ

Venereæ remedium indocti hac
ætate, doctique pariter, neſcio quo
fato confugiunt. Quamvis hos ſal-
tem latere vix poſſe putem omnem
à Mercurio hoc modo adhibito
factam curationem, *palliativam*
tantum ut aiunt, eſſe, ac fuca-
tam: ut è dictis ſuperiùs colligere
re licet: adeò ut auſim affirmare
neminem inunctioni Mercuriali diu
ſuperſtitem fuiſſe, non aliquando re-
cidivum: prodente ſe ſemper plu-
rimos etiam poſt annos *Lue*, mitiori-
bus quidem ob repreſſum remedii
hoſtis furorem ſymptomatis, ſed
tamen iis quæ latere eum adhuc in-
tus oſtendant: hinc enim multo
etiam poſt annos, deſtillatio nova
arthritis in quibuſdam, ſurditas, to-
phi, oſſiumque caries: quin etiam
licet hydrargyro peruncti, aut ſal-
vati, ſibi videantur omnino curati
genitorum tamen à ſe *mala ſtamin*
vitæ, ac *Lues* etiam interdum ipſa in
conditum ipſorum in corporibus m

li ſemen apertè demonſtrant: cæterùm indoctos pariter, doctoſque ab hoc fucati remedii genere meritò deterruerint horrenda illa quæ methodum hanc comitari ſolent ſymptomata: atque ut omittam quæ hac ſuper re omnes norunt, ac plurimi referunt: quoſdam ſcio à ſalivatione, & inunctione, perpetua laboraſſe vertigine, tremoreque, univerſi fere corporis, aut ſaltem identidem, nunc brachiorum, nunc manuum, nunc crurum, nunc pedum, nunc femorum: quinetiam duos vidi qui tumore gutturis ad fauces, intercluſo ob ſaniem retentam ſpiritu, ſuffocati mediâ in ſalivatione perierint: nec ita pridem quiſpiam poſt liberalem inunctionem, ut ex medico fide digno accepi, omnem ſubitò doloris ſenſum extincto nativo colore, nativo ſcilicet *Mercurii* frigore, & unà vitam amiſit. Omitto reliqua, quippe omnibus ſat nota, & quotidie obvia à Mercurio ſalivationem ciente pericula.

Quan-

Quanquam autem hæc ita ſe habeant, non omnem tamen *Mercurii* uſum, ſed eum tantum quo ſalivatio cietur, à curatione *Luis Venereæ* rejicio: aliam itaque longe tutiorem methodum multiplici notam experientiâ, *ſine invidiâ*, publici boni ſtudio, publici juris facio: quam ut faciliùs intelligas, revocanda tibi ſunt in mentem quæ de ſumma *hydrargyri* frigiditate ſuperius in medium adduxi, quæque de nota ejuſdam mobilitate obiter dixi: quia enim ſummè frigidus eſt Mercurius, quoties calidioris fuerit temperamenti æger, remediiſque calidis exſiccari debilitarique nimium videretur, Glacialis eadem *Mercurius* temperabit: modò ea tantùm ejus doſis adhibeatur, quæ cætera medicamenta contemperet, non innatâ frigiditate obtundat, aut eas in microcoſmo tragædias excitet, quas ſive interiùs aſſumatur, ſive in unctione applicetur, ſalivatione excitare ſolet: quia inſuper nihil mobilius inter gravia eſſe poteſt, alt

ipſi

ipſa partium ſuarum tenuium mobilitate habet, quod viſcoſos humores incidere, duroſque tumores, intimâ ſui, celerique inſinuatione, dividere ac reſolvere poſſit: unde exigua ejus quantitas conformiter methodo mox proponendæ adhibita ad velociorem variorum *Luis* ſymptomatum reſolutionem nullo periculoſæ ſalivationis periculo conferre poterit non parum. Hæc autem methodus ita ſe habet.

℞. Mercurii optimè purgati ℥vj. infunde per viginti quatuor horas vel per mediam coque in vini albi ℔vj. effuſum inclinatione, vinum repone ad uſum: tum,

℞. Guaiaci raſp. & corticis eaſdem ℥ij.
Radic. Chinæ,
Salſaparillæ,
Aſparagi,
Fœniculi,
Graminis ana ℥j.
Pulveris Alabaſtri ℥ß.

Foliorum

Foliorum Cichorii
Scabioſæ
Capillaris, viridium ſi haberi poſſunt ana M. j.
Seminum Aniſi,
Coriandri ana ℥iij.
Cinnamomi ℥j.

Bulliant hæc omnia in ſuperiore *infuſo* vel *decocto* ad tertiæ partis conſumptionem: in colaturâ infunde iterum Mercurium per horas duodecim & diſſolve ſalis Guaiaci ℥iij. miniſtra novi hujus decocti inclinatione prius effuſi in doſim ℥vj. manè, & veſperè: contineat ſe æger domi, & in lecto quidem quo die decocto utitur, ſi citiùs curari velit: alternis itaque diebus aut biduo pro viribus ægroti interjecto hoc decoctum & has pilulas ad perfectam uſque valetudinem uſurpet.

℞. Mercurii dulcis ʒij.
Scammonii præparati ʒß.
Trochiſchorum Alhandal ℈j.
Aloes ſocotrinæ, & Rhabarbari ʒij.

Pulver-

Pulveris diamargariti frigidi ℈ß.
Cumque ſyrupo limoniorum fiat maſſâ pilularum ex ſingulis ſcrupulis fiant tres pilulæ, vel ex ſingulis ſemidrachmis: has mane æger definitâ prudentis medici judicio doſi ſumat. Cæterum omiſſo ſi libuerit poſt quindecim dies, aut citius decocto, continuet æger harum pilularum uſum quæ nulla omnino incutiunt tormina] donec omnia *Luis* ſymptomata, aut graviora ſaltem evanuerint: continuet inquam æger harum pilularum uſum alternis aut biduo etiam, triduove interjecto, nullo dum iis ſolis utitur regimine ſervato.

Hâc perfacili methodo inveteratam etiam lûem, atque ab empiricis quibuſdam malè curatam non ſemel fœliciter deo favente perſanavi: atque hic verus demum eſt, & unicus qui ſecurus ſit & efficax, in curandâ

dâ *Lue Venerea* hydrargyri uſus quo etiam modo pueris hoc morbo afflictis, innoxius, utiliſque eſſe poſſit: experire itaque: ac experientiæ ipſemet tuæ, ſi meæ noliss confide.

CAP

CAP. VII.

Topica quædam Remedia, adverſus præcipua *Luis Venereæ* ſymptomata, tuta, ac ſæpius probata proponit.

opica erraticorum, ac nocturnorum dolorum Remedia, rarefacientia, digerentia, ac relaxantia: Tophorum ſchirroſorum, carioſorum oſſium, ulcerum Gutturis ac Faucium curatio.

NUllum eſt *Luis Venereæ* ſymptoma, niſi quod nulla arte vinci poterit, quod propoſitis ſuperius emediis, *mutatis* tantum, medici pruentis conſilio, pro ratione ætatis, empeſtatis, temperamentique uniuſjuſque, *mutandis*, non paulatim deellatum evaneſcat: quia tamen

ægri interdum longioris impatiente
moræ ſunt, ac præſens non pauca
quæ eiſdem moleſtiam creant, leva
men requirunt: quî topicis quibu
dam ac facile parabilibus remedii
externorum etiam priorum ſympto
matum curatio accelerari poſſit, ho
deinceps capite docebo.

Ac primò quidem, quod attinet a
erraticos interdum per totum corpu
ipſaque per oſſa, nocturnos dolore
quorum ſæpe ægri impatientiſſim
ſunt, hi hiſce fere rarefacientibu
digerentibus, ac relaxantibus ole
imminuuntur ſemper, ac tolluntu
interdum. Ejus autem generis ſu
oleum ex Chamæmelo, ex Iride, ex A
netho, ex Malva, ex Althæa, ac But
rum etiam ipſum, modo ſale carea
aut oleum Ceræ, Butyri, Seminis I
buli, Terebinthinæ, quibus major qu
dam virtus ineſt: lana his tepefact
imbuta parti dolenti ſummo ſæp
cum ſucceſſu applicata eſt: mirabile
quoque horum oleorum effectum
ſedand

…dandos quoſcumque ac venereos …aximè dolores expertus ſum.

℞ Olei Scorp. ℥j.
Olei Petreol. ℥iß.
Olei de Lauro ʒj.
Olei Terebinth. ℥ß.
M. S. & utere.

Oleum aliud ſummæ contra quem-…s Venereum dolorem efficaciæ hunc … modum diu conſervandum parabis.

℞ Roſarum nondum explicatarum p. ij.

Infunde in Olei Olivarum non-…m maturarum ſine igne extracti …iv. per horas iv. Roſis Cochleari …rforato extractis ſuccum Oleo affun-…ndum exprimes, conſervato inte-…n ad uſum ſedimento: idem quo- … die, quamdiu Roſas perfectam …ndum maturitatem adeptas de-…pendi aderit opportunitas, repe-

tere memineris: hoc itaque Oleum parti cuicumque doloris ſenſu pe culſæ quàm calidiſſimum applica eique, ut melius res ſuccedat, calen incluſas linteo Roſas ſuperimpon repetitis renovato alicubi dolo vicibus.

Dolorem porro ex Schirroſis to phis ortum leniri, ipſoſque ade emolliri, d gerique tophos hoc rem dio à Palmario præſcripto ſæpenu mero animadverti.

℞ Rad. Althææ, Rad. Lilior. S min. Lin. Fænugr. ana ℥iſ. Ma væ, Violariæ, Parietariæ, Acantl Chamæmeli, Meliloti, Hyſſo Anethi, Arthemiſiæ ana M. ~~ſemin. fænug ʒſ.~~

Bulliant hæc omnia duobus ſacc lis incluſa in aqua communi per a quod tempus, adjiciatur ſub fine vini albi pars tertia: uſus autem ej modi eſt, ut colatura foveatur qu

W

vis die bis, mane, & ſub veſperam Schirroſus tumor, tum reſiccatus ſuperiorum Oleorum quopiam illinatur molliendus certiſſime hoc remedio, ac inſigniter digerendus.

Hæc itaque remedia collectam interdum oſſa inter atque periostia craſſiorem pituitam, materiamque, ac quaſcunque etiam Venereas cutis maculas, emolliendo, attenuando, ac liquefaciendo diſcutere poſſunt: at oſſium ipſorum tumor, qui interdum ex *Lue Venerea* contingit, incurabile mihi malum, ſed quod pati quis facile poſſit, omnino videtur, cum doloris omnis aut expers ſit, aut reddi poſſit: quod ad oſſium cariem ſpectat, quæ à perniciosiſſimo hydrargyri illitu ortum ſæpenumero habet, in factis enim ſe oſſium cavitatibus repertus is aliquando eſt: ipſius quidem oſſis collapſi moles reſtitui nequit, ne tamen longius ſerpat malum, totamque oſſis ſubſtantiam corrodat, exfo-

 lianda,

lianda, ut loquuntur, carioſa oſſa
ſunt hac mirificæ, probatæque virtutis aquâ quæ peritiſſimi Chirurgi
operam ſupplere poterit.

℞ Rad. Ariſtoloch. utriuſque,
Gentianæ,
Iridis Florentinæ, ana ℥j.
Calam. Arom.
Cinnamom. ana ℥ß.
Caryophyllor. ʒiij.

Infunde hæc omnia minutim inciſa in aquæ vinariæ ℔ iv. per aliquot dies in ſole, aut per aliquot horas ignem prope; colaturam præmemoratum in uſum repone, tinctum in hâc aqua linteum carioſa oſſa bis terve quovis die madefaciat, & laudatam meritò hanc à me aquam fatebere.

Faucium inſuper & oris ulcera *Lue Venerea* infectos ſæpe vexant quæ ſic facile ſanabis.

℞ Aq. Plantag. q. ſ.
Syr. de Roſis Siccis,

Syr. de Moris ana q. ſ. Fiat Gargariſma vel collutio ex hordeo Gallico decocto in aqua Plantaginis, additis paſſulis, Glycyrrhiza, conſerva Roſarum pallidarum, Auro foliato, &c.

Si abſuerit inflammatio,

℞ Spir. Vitrioli,

aut Sulphuris q. ſ. Hac mixtura tinge Goſſipium extremo bacillo alligatum: contactu enim ipſo ulceratio Venerea breviſſimo ſæpe tempore perſanatur.

CAP. VIII.

Quibus maximè indiciis *Lues Ve*-*nerea* contracta intelligatur indicat.

Quas corporis ſentiat affectiones qui cum infecta muliere rem habuerit, quæ ſit harum affectionum cauſſa; diſcrimen dolores inter à Lue Ve-nerea, *ſimplicique ab humorum fluxione ortos.*

QUamvis obvia magis *Luis Ve*-*nereæ* ſymptomata per capita duo prima perſtrinxerimus, quia ta-men magni omnino momenti eſt omniumque maximè intereſt, v primos domeſtici hujuſce hoſtis im-petus accuratiùs diſtinguere, ne, ſæpenumero contingit, microcoſmum eò certiùs demoliatur, quo ſecuriùs dum ignotus alieno ſub nomine de-

n

mi latitat, iis maxime ſignis, quæ vix ſagaciorem quempiam fallant unquam, nativis eum, ut aiunt, coloribus depingam: Luis autem adhuc recentis, ut quis ad remedia ſtatim ſuperiora, moderante prudente medico confugiat, indicia hîc tantùm indicabo: inveteratæ enim annoſæque ſymptomata, *lippis* etiam atque *tonſoribus* hoc jam ævo nota ſunt.

Quiſquis igitur impuræ, proſtitutæque ſe meretrici commiſcuerit, ſi *frigidus Luis Venereæ vapor* interiores corporis partes reipsâ invaſerit, id protinus ex repentinâ omnium membrorum laſſitudine, quæ multos etiam poſt coitum dies, perſeverat, cognoſcet; erraticus inſuper, pernixque medios per artus, quique ipſis etiam percipiatur in oſſibus dolor, capitiſque gravedo, ac ſubitus nullâ prægreſsâ causâ mœror, necnon ſomnolentia quædam inſolita, interrupto tamen ſæpius inquietoque ſomno immiſſum altiùs in corpus frigidum

gidum Luis Vaporem indicant: cui ſcilicet vel me tacente hæc mirum adeo in modum ſymptomata congruunt, ut ab alia aptius cauſa derivari vix poſſe putem: Cæterùm quamvis hæc comitetur nulla, nec ſequatur virulenta Gonorrhæa, tantum abeſt ut idcirco à Lue ſecurus ſis, ut inde certiſſimum gravioris tibi morbi immineat periculum: Jam enim *frigidus Veneris* vapor vel expultricem omnino facultatem debilitavit, vel procul à partibus generationi deſtinatis in intimos corporis receſſus abiit, unde ni aptis maturè remediis ejiciatur foras, horrendo poſtea ſpectaculo erupturus eſt, non ſine conſpurcatione omnium *microcoſmi* partium, excidioque interdum nonnullarum, ac vitæ denique ipſius jacturâ, miſerandum planè in modum.

Hæc itaque monita plurimos ſpectant, qui quod nullam ab impuro concubitu Gonorrhæam patiantur, ſecuros ſe putant à venenato *vene*-

ree

rei vaporis afflatu, licèt præmemorata interim ſentiant ſymptomata, quæ propterea aliis decepti cauſis aſcribunt, putà ſimplici humoris cujuſdam in partes dolore affectas fluxioni, aliive cuipiam cauſæ; atque ita nullo vocato in conſilium medico, aut pudore plane ruſtico, aut avaritia prohibiti, altiores malum agere radices, atque adoleſcere demum ſuam in perniciem ſinunt, non ampliùs niſi magnis & ſumptibus ſuis, & Medici laboribus ſtirpitus evellendum.

Dolorem autem, qui humoris cujuſpiam fluxionem agnoſcat ſui cauſam, ab eo quem *Venereus excitavit vapor*, hoc certiſſimè indicio diſtingues: quod primò, hic artus medios, is articulos excruciet; quod ſecundò, hic caput ſimul ac pectus plerumq; premat, is ut plurimum ſeorſim tantum alterutrum; quod tertiò, hic noctu gravius ſæviat, quaſi ſopitus interdiu, is vehementius urgeat per diem, remiſſius

miſſius interim per noctem, aut certe noctu diuque torqueat.

Cæterùm ſi hæc & ſuperiora ſymptomata virulenta, ut plerumq; fit, Gonorrhæa ſequatur, non propterea ſolius Gonorrhææ, neglectâ contractâ jam certiſſimè *Lue Venerea*, habenda ratio eſt. Sed dum fœdo huic profluvio apta Medicus remedia præſcribit, radicem mali tradita ſuperius methodo radicitus extirpet.

Jam ſi impurum concubitum fœda abſque ullo prædictorum ſymptomatum Gonorrhæa conſequatur, nondum altiùs in corpus penetraſſe venereum frigus intelligitur: turpiſſimum autem hoc ſymptoma ſi negligentiùs, aut imperitiùs curetur, ut ſæpiſſimè contingit, aut diutius neglectum fuerit, aut ſtatim ab initio cohibitum, totius corporis mox eucraſia frigido veneris afflatu evertitur; quapropter, *principiis obſta*, &c.

CAP. IX.

Scorbuti & *Luis Venereæ* quoad ſymptomata affinitatem explicat.

Quorundam Medicorum de quovis morbo opinio : conſecrata Lui Venereæ *Remedia profligando ſcorbuto non inutilia : Scorbuti &* Luis Venereæ *diſcrimen.*

NOnnulli non infimæ notæ Medici non abſque aliquâ veri ſpecie ſuſpicantur nullum borealibus maxime in plagis diuturniorem exiſtere morbum, qui non vel à Scorbuto vel à *Lue Venereâ* labis aliquid traxerit : quod an veritati necne conforme ſit, diſputare hîc non placet : Sat ſiquidem fuerit paucis modò expoſuiſſe quanta inter utrumque hunc morbum cognatio ſæpe intercedat, ne

ne qua forte diſcriminis ignorantia in errorem quempiam induceret, quanquam nequaquam gravem fore hunc errorem putem, cum *mutatis mutandis* iiſdem fere utrumque morbum remediis profligari poſſe non ſolus exiſtimem: ac primùm quidem, quod ad cauſam Scorbuti ſpectat, Scorbutum non abſimiliter vero, craſſior, ſpiſſiorque quædam producit pituita, *Luem Veneream* frigidus quidam, ut ſuperius effectum eſt, humiduſque, ut patet, vapor gignit: eſt & major adhuc quædam ipſorum utriuſque ſymptomatum cognatio; Exulcerationes enim, Atrophiam, Diarrhæam, Arthritidem Vagam, capitis gravedinem, membrorum contractionem, ſtuporem, &c. non in Scorbuticis tantum, ſed in iis etiam quos Lues certiſſimè invaſerat, ſæpenumero animadverti: Tophos etiam, Schirroſq; interdum, ſive quod uterque morbus conjunctus fuerit, ſive quod alter in alterum, ut nonnulli

fieri

fieri poſſe putant, vel potius alium quàm ſimillimum degenerare ſoleat.

Aliam quoque ob cauſam *Luem Veneream* ex vivo Scorbutus exhibet, quod dolores nocturno maximè tempore ſævientes excitet, ulceraque maligna, atque exſucca, tubercula dura,tumoreſq; œdematoſos, oſſiumque cariem interdum producat : ut vix alio ex capite à *Venerea Lue* diſtingui videatur, quàm ex eo quod nec immoderata Venus, nec impurus præceſſerit concubitus;hunc tamen in modum utriuſque diſcrimen fere ſemper cognoſces. Scorbuticis deteruntur Gingivæ ſuffuſo ſanguine, vacillant dentes contracta nigredine, tremunt præ debilitate interdum Genua, teterrimi ſæpe odoris adeſt halitus, maculæque, aut una potius tetra, nigraque macula aſpectu horribilis totas in tibias diffuſa : quorum nihil *Lue Venerea* affectis, niſi Scorbuti quidpiam adfuerit, contingit.

CAP.

CAP. X.

De Gonorrhææ virulentæ, ac Bubonis Venerei curatione.

Quid primum inquirendum cum quis ad quempiam Gonorrhæa laborantem accerſitur, quædam circa methodum Bubonis curandi monita.

QUoties medicus hominem Gonorrhæa virulentâ, de quâ hîc tantùm agimus, laborantem curandum ſuſcipit: imprimis ex eo quærat an diu ab impuro concubitu, ſi hic illius origo fuerit, Gonorrhæa necne eruperit: ſi enim pluribus poſt concubitum menſibus hoc ſymptoma apparuerit, certum omnino, exploratumque eſt, *frigidum Luis Venereæ vaporem* ipſum tum ſanguinem parteſque corporis nobiliores occupaſſe qui ſui in interiorem *Microcoſmi Arcem*, dominium hoc cor-

rupt-

rupti à ſe ſeminis effluvio pro-
dat : quare priore ut libuerit, aut
poſteriore methodo cauſam tol-
lere conetur priuſquam quidquam
in effectum hunc, qui ſublatâ
cauſâ paulatim deſinet, moliatur : ſi
verò, ut fere fit, paucis poſt concu-
bitum diebus oriatur Gonorrhæa,
quàm maculæ flaveſcentes induſio
impreſſæ virulentam oſtendunt, gra-
viſſimum hoc, fœdiſſimumque ma-
lum hunc fere in modum expugnabis.

℞ Caſſiæ recèns extractæ ℥j.
Rhabarbari Pulverati, & Cremoris
Tartari ana ʒj. fiat bolus mane mini-
ſtrandus, & duabus poſt horis juſcu-
lum ; poſtero die, ſi ita viſum fuerit,
vena aperienda, apparentibus ſcilicet
plethoræ, aut inflammationis circa
partes generationi deſtinatas, indiciis,
m, maximè ſi inflammatio adfue-
rit : [hæc enim omnino primum ſe-
canda à quacumque cauſa orta fue-
rit.] hanc miniſtra emulſionem.

℞ Quatuor ſemin. frigid. ʒ vj. ſe-

min. papav. albi ʒij. aquæ hordei ℔ ſs. aquarum Lactucæ, ac Nimphææ ℥ij. aquæ Roſarum ℥j. fiat emulſio in duas doſes additis ſyrupi violacei ℥ij.

Quinque aliis continuè diebus hac utatur æger Ptiſanâ duabus ante prandium horis.

℞ Tamarindor. ℥ij. bulliant in vini albi ℔ iv. ad ℔ iij. in colaturâ infunde frigidè per noctem foliorum ſennæ mundatæ ℥j. Liquiritiæ, Roſarum Rubrarum, ſemin. Coriandri ana ʒij. utere colaturâ, tum per tres dies hoc bolo, mane, & veſpere.

℞ Terebinthinæ Venetæ non lotæ ʒiij.
Rhabarbari pulverati ʒj.
Sacchari q. ſ. m. f. bolus.

Si nondum curetur morbus, aſſumat æger per 12 dies has pilulas.

℞ Boli Armeni,
Gummi Sagapeni,
Arab.
Carabe,
Mumiæ ana ʒj. Fiat pulvis: cum

que

que Syrupo Cydoniorum ſiant pilulæ veſpere ſumendæ, doſis ʒß.

Hoc pariter remedium, ubi Gonorrhæa, albeſcente ac craſſiore jam ſemine, cohibenda eſt, efficaciſſimum expertus ſum ac certiſſimum.

℞ Balauſtiorum pulverator.
Boli armeni ana ℥j.

Infunde per noctem in vini albi ℔ iij. colatura reponatur in ſex doſes matutinas jejuno propinanda, continuandaque ulteriùs, ſi neceſſe ſit; optatum enim exitum ſemper habet. Nihil hîc de victu urgente hoc morbo monui, quem nec plenum eſſe nec parcum oportere ob rationes omnibus obvias omnes norunt: hoc porrò ſymptoma diuturnâ ſcio interdum lenique purgatione curari tandem non infœliciter poſſe, ex diuturniore tamen materiæ effluvio metuendum eſt ne laxatis nimium *Paraſtatarum* poris incurabilis tandem Gonorrhæa evadat, aut exulceratâ urethrâ ulcus generet: quapropter ardore

urinæ, flavedineque ac tenuitate elabentis materiæ ſublatis citra periculum aſtringentibus cohiberi poterit, ac meo quidem judicio omnino debet.

De Bubone Venereo, cujus curatio, præſide ſemper medico, manu præcipuè Chyrurgicâ perficitur; illud tantum monitum te velim, ni ſponte evanuerit, ut minor ſæpe ſponte evaneſcit, eum nunquam eſſe repellendum, ſed quàm validiſſimè foras, quantumvis reluctetur æger, attrahendum, ac prius etiam quàm maturuerit omnino, aperiendum: quia quo diutius apertum fuerit, eò ſecuriorem præſtabit ægrum à *Lue Venereâ*, quam ſequitur interdum, interdum præcurrit: an ſequatur Luem contractam ex apparentibus Luis indiciis, atque ægri confeſſione diſcere poteris: ſi enim longe poſt concubitum impurum intervallo apparuerit, immiſſa altius Lues intelligitur: quare poſt maturatum prius apertumque bubonem integra

Lui

Luis Venereæ curatio inſtituenda eſt: Si verò paucis ab impuro concubitu diebus bubo inguina occuparit, attrahatur ſi fieri poteſt, ac aperiatur, interim ſuperiore quopiam decocto antivenereo, aut *Veneris opiatâ* ſuperius deſcriptâ ab imminente *Luis Venereæ periculo* æger protegatur.

CAP. XI.

Topica quædam ſæpius probata adverſus præcipua Gonorrhææ virulentæ ſymptomata ac appendices.

Glandis, aut præputii, quoties adeſt cum inflammatione tumor, curatio: ſignum exulceratæ urethræ: ejuſdem curatio.

DE iis hîc ago ſymptomatis quæ quocumque demum modo ad Gonorrhæam ſpectant, ſive

 comitentur,

comitentur, ſive præcedant, ſive ſequantur.

Cum itaque non ſine tumore inflammatur ex impuro Concubitu Glans aut Præputium,

℞ Vini generoſi ℥iv.
Sacchari Satur. ℈j.
Camphoræ Gran. xij.
Fiat ablutio.

Vino autem ſubſtituere poteris, vel aquam Plantaginis, vel Spiritum Aquæ Vitæ Matth. vel non minus efficax remedium hoc, frequenti experientia probatum.

℞ Lactis è vacca recentis q. ſ.
Florum Sambuci,
Roſarum Rubrar. ana Mſs.
Coquantur Flores in Lacte.

Colaturæ adjiciantur Sacch. Satur. gr. vj. ſi in urethra exulceratio ſentiatur, quam ex acriore inter mejendum

jendum dolore intelliges; ob majoris exulcerationis periculum vix alias admitto injectiones præterquam Lactis dulcis maximè recentis, additis, ſi lubet, Sacchari Saturni granis aliquot: Subjungam tamen quidpiam ex recentiore quodam cujus virtutem experientia docuit, quod leniter detergit, ſiccat ac aſtringit : itaque

℞. Aquæ Hord. ℔ iß.
Aq. Plantaginis ℥iij.
Sacch. Satur. gr. 12.
Mellis Roſati colat. ℥ij.
Fiat bis quovis die injectio.

Omnem porro exulcerationem præputii, aut glandis, aut matricis ſanant cito, certo, & tuto, tria hæc unguenta : unguentum refrigerans Galeni, unguentum Tutiæ, unguentum Apoſtolor. Sed exulceratio quædam curatu longe difficilior contingit interdum ex neglecta diutius Gonorrhæâ, aut malè ab empiricis cu-

 rata,

rata, in ipſo ſcilicet veſicæ collo,aut tenerrimo urethræ ductu : nihil tamen uſpiam reperies quod æquè confirmet experientia quàm unguentum hoc à Palmario præſcriptum.

℞ Unguent. Roſ. Gal. recent. alb.
Unguen. è Ceruſſa loti aqua Roſarum,
Cum Caphura, Pomade ex Capreoli adipe ana ℥j.
M.S.fiat Unguen.Molliſſimum ab uſu.

Linteolum filo argenteo obvolvatur: ac unguento præmemorato illinatur, in penem immittendum : è quo,relicto linteolo filum extrahatur. Linteolum autem ipſum quoties reddenda urina eſt, educatur : aliud eadem arte filo adaptatum intromittatur : curatam autem Hyperſarcoſim tum noveris, cum abſque dolore urina redditur : liberque ſine offendiculo ad veſicam uſque Catheter penetrat.

CAP.

CAP. XII.

Gonorrhæam ſimplicem inter, ac virulentam diſcrimina proponit.

Cur Gonorrhæa ſimplex Gravius ſit virulentâ malum, curatuque difficilius: oppoſitis pœne utraque Gonorrhæa remediis curanda.

GOnorrhæa ſimplex gravius longè malum, curatuque difficilius, quàm virulenta: ab ipſa enim etentricis facultatis debilitate oritur, nde aſtringentibus ſemper, purantibus nunquam curanda, niſi, uod interdum contingere poteſt, bcfactatis demum, corruptiſque piritibus degeneraverit in virulenam: ſimplicem autem à virulenta is præcipuè indiciis ſemper diſceres.

1. Hanc

1. Hanc ſtranguria plerumque: ſub initium præſertim, ardorque urinæ comitantur, illam verò nequa quam, extillat enim ſenſim ſine ſenſu frigidum ſæpe, aqueumque ſemen.

2. In Gonorrhæâ ſimplici mate ries erecto prius pene non effluit in virulentâ inflato ſæpe, magnoqu doloris ſenſu, à vapore venereo pe ne quaſi diſtento, elabitur non rarò..

3. Aqueum eſt fere ſimplicis Go norrhææ effluvium, virulentæ autem concretum magis, denſiuſque; und

4. Flaveſcentes hæc, virideſqu interdum induſio maculas imprimit at ſimplex quidem, induſium qu que maculat, ſed inſtar aquæ, a denſioris potius urinæ.

5. Summo ſæpe aguntur in ven rem furore virulenta laborantes G

norrhæ

norrhæa, non moventur ad eandem ob cauſam quæ in oculos,ut aiunt,incurrit, ii quos ſimplex tenet.

6. Contabeſcunt, paulatim, pereuntque hi ni debilitatarum partium virtus quantocyus reparetur: contra virium vix iſti imminutionem percipiunt ullam, ſolitis vacant negotiis, & ſanorum inſtar inſtant labori.

7. His ſemen guttarum inſtar Lactearum profluit, illis per modum Guttularum denſioris urinæ.

8. Gonorrhæa ſimplex à lapſu ſæpe, nimio ad pondus quodpiam attollendum conatu, ab equitatione, ab xercitatione nimia plerumque exiit: Gallica verò ab immodica venere aliquando, atque ab impuro fere ſemper concubitu oriri ſolet. His,quæ me docuit experientia, tua te, plura ortè adhuc diſcrimina docebit: Summi porro momenti eſt utramq; accuratius

tius Gonorrhæam diſtinguere, quod contrariis pene remediis utramque curari neceſſe ſit.

CAP. XIII.

Remediorum præcipuorum in hoc opuſculo propoſitorum cum expoſitâ ſuperius Hypotheſi *congruitas paucis indicatur.*

MUltiplex adeo experimentum ſuperiora remedia confirmavit ut quamvis prædictæ omnia Hypotheſi congruere minus fortè cuipiam viderentur, hanc potius emendari, ac corrigi, quàm illa immutari oporteret: quæ autem ſit & horum & illius congruitas quamvis res ipſa vel me tacente per ſe loquatur, paucis hic indicaſſe non omnino abs re fuerit.

Luem veneream, ſi *eſſentiam* ejus ſpectes, nihil eſſe aliud quàm frigidum quemdam vaporem totius

microſ-

microcoſmi eucraſiam pervertentem non tam ſuppoſuimus, quàm probavimus ſuperius. Huic igitur conformiter Hypotheſi, aut aſſertioni potius tantum non demonſtratæ duo fere præſtitimus: primò frigidiſſimum mercurium, eo ſaltem quo adhiberi vulgo ſolet modo ab hujus morbi curatione proſcripſimus: deinde remedia moderatè calida vino ubique in vehiculum adhibito præſcripſimus: moderatè inquam calida, quia *frigidus veneris vapor* paulatim edomandus eſt, nec abſque aliquo ægri periculo, meris aut ſummè calidis ejiceretur: quæ proinde certâ frigidi cujuſpiam doſi contemperavimus, ut patet in decocto *antivenereo*, cap. 5. deſcripto, cui alabaſtri pulverati ʒiij. addidimus, tum quia pulvis hic frigore ſuo reliqua medicamenta contemperat, tum quia additus calidioribus urinam copioſiorem & ſpiſſam, quod experientia docuit, ſummo ægri levamine proferre ſolet.

Opiatum

Opiatam autem *Veneris* in eodem capite deſcriptam patet ex iis quibus conſtat, calidioris, aperientiſque eſſe temperamenti : frigidis proinde liberaliorem ejus doſim miniſtrabis; parciorem calidis. Quod ad ſecundam *curandæ Luis Venereæ* methodum attinet, Mercurio uſi ſumus, ſed eo tantùm modo, quo calidiora temperare, ſiccioraque non obtundere poſſit: ut videre eſt in decocto *anti-venereo* ſexti capitis, cujus peculiarem vim ac efficaciam experientia docuit: atque in pilulis ibidem deſcriptis frigido quoque Mercurio ad ſecuriorem uſum contemperatis.

Quantum ad Gonorrhæam ſpectat: ſedatâ prius inflammatione quæ aliquando interclusâ frigore venereo, partium generationi deſtinatarum, tranſpiratione, oritur interdum: remedia quoque moderatè calefacientia propoſuimus; moderatus enim eſt mixturæ illic deſcriptæ calor : hoc porro ſymptoma ob conjunctam plerumq;
inflam-

inflammationem moderatis admodum ſub initia calidis oppugnari oportebit : ſi enim jam extincto ardore inveteratum fuerit, generoſa etiam vina non rarò profuerunt. Sed Gravis hic oriri videtur difficultas quî ſcilicet fiat ut *frigidus Veneris vapor* partes Generationi deſtinatas ſæpe inflammet, non item reliquas corporis partes cum altius aſcendit : huic jam ſæpe difficultati factum eſt ſatis : aliquando enim nulla Gonorrhæam inflammatio comitatur, ſed laxatis tantum Paraſtatarum poris frigidum guttatim extillat ſemen : cum itaque adeſt inflammatio oritur ut dixi, vel à tranſpiratione partium *vaporis* adhuc concreti ſubito impulſu, intercluſa ; ipſiſque partium anguſtiis, aut à ſpiritibus impuro concubitu nimium concitatis, atque ad partes generationi dicatas nimiâ copia confluentibus.

FINIS.

Index Capitum.

CAP. I.

Opiniones duæ de naturâ Luis Venereæ *proponuntur: Authoris opinio,* 1. *Ex variis* Luis *ſymptomatis probatur.* 2. *Ex inſolito quodam, quo* Lues Venerea *interdum contrahitur modo.* 3. *Ex communiori infecti cujuſvis ſtatu.* 4. *Ex ipſis quibus* Lues Venerea *profligatur ſæpe remediis,* page 1.

CAP. II.

A*Uthoris opinio ex eo quo* Lues *Venerea invadit, ſerpitque* modo confirmatur : res interdum *certæ, licet earum modus ſit in* *certus : luctuoſi* Luis Venereæ *in* *corpus humanum effectus*, p. 111

CAP. III.

D*Eſcriptio Mercurii ab Untze* *ro tradita examinatur, ac* *quatenus minùs vero conformis* *refellitur ; quam ob cauſſam Mer* *curius nec ſulphureus nec viſce* *ſus, nec calidus, licèt ſummè mo* *bilis, penetretque, ac corrodat* *mercurialium effluviorum vi*

propri

proprio authoris experimento demonſtratur, p. 18.

CAP. IV.

C*Oncluſio è principiis ſuperioribus ſponte fluens illuſtratur: naturæ operatio, Mercurii operationi contraria: curatio* Luis Venereæ *ſolius hydrargyri ope omnino fucata,* p. 25.

CAP. V.

Q*Ualia* Luis Venereæ *remedia eſſe debeant: ſpeciale adverſus* Luem *decoctum:* Opiata Veneris *proponitur, & deſcribitur,* p. 32.

CAP. VI.

F*Ucata à ſalivatione curatio luctuoſa ſalivationis ſymptoma[illegible] ta; verus Mercurii in curand[illegible]* Lue Venereâ *uſus,* p. 41[illegible]

CAP. VII.

T*Opica erraticorum ac noctur[illegible] norum dolorum Remedia, ra[illegible] refacientia, digerentia, ac relax[illegible] antia: Tophorum ſchirroſorum[illegible] carioſorum oſſium, ulcerum Gut[illegible] turis ac Faucium curatio,* p. 4[illegible]

CA[illegible]

CAP. VIII.

Quas corporis ſentiat affectiones qui cum infecta muliere rem habuerit ; quæ ſit harum affectinum cauſſa ; diſcrimen dolores inter à Lue Venerea, *ſimpliciqne ab humorum fluxione ortos*, p. 56.

CAP. IX.

Quorundam Medicorum de quovis morbo opinio : conſecrata Lui Venereæ *Remedia profligando ſcorbuto non inutilia : Scorbuti* & Luis Venereæ *diſcrimen*, p. 61.

CAP. X.

QUid primum inquirendum cum quis ad quempiam Gonorrhœa laborantem accerſitur, quædam circa methodum Bubonis curandi monita, p. 64.

CAP. XI.

GLandis, aut præputii, quoties adeſt cum inflammatione tumor, curatio: ſignum exulceratæ urethræ: ejuſdem curatio, p. 69.

CAP. XII.

CUr Gonorrhæa ſimplex Gravius ſit virulentâ malum, curatuque difficilius :

difficilius: oppoſitis pœne utraque Gonorrhæa remediis curanda, p. 73.

CAP. XIII.

R*Emediorum præcipuorum in hoc opuſculo propoſitorum cum expoſitâ ſuperius* Hypotheſi *congruitas paucis indicatur*, p. 76.

619

A Catalogue of late Phyſick Books ſold by *Samuel Smith*, at the *Prince's Arms* in St. *Pauls Churchyard.*

Fol.

BOneti Anatomia, 2. Vol. 1680.
——*Mercurius*, 1682.
Breinii Plantarum Exoticar. Cent. cum Figuris, 1680.
Fabritii Hildani opera cum Severino, 1682.
Hippocratis Opera Fœtii.
Dioſcoridis Opera, G. Lat.
Saxoniæ Opera Med. 1680.
Piſo Hiſt. naturalis de rebus Indiæ.
Schenkii Obſervat. Med.
Mentzelii Index Plant. cum Figuris, 1683.
Lipenii Bibliotheca Med. 1683.
Riverii Opera, 1679.
Zwelferii Pharmacopeia.

Quartoes.

Bauhini Pinax cum Prodromo.
Broeckhuyſen Oeconomia Corporis Anim. 1683.
Boyle Opera omnia, 2 vol.
Blaſii Anatomia, 1681.
Borellus de motu Animalium, 2 vol.
Bleny Zodiacus Galen. Med. Chymicus, 1682.
Bartholini Acta Medica.
Caſtelli Lexicon Med. 1682.
Cardilucii Officina Sanitatis.
Clauderi Methodus Balſamandi.

Clauderi Inventum cinnabaricum, 1684.
Cleyer Specimina Medicinæ Sinicæ, 1682.
Charas Pharmacopeia Regia, 1683.
Diemerbroeck Anatomia.
Fernelii Opera, 1683.
Van Helmontii Opera, 1682.
Gockelii Deliciæ Academicæ, 1682.
Hoffmanni Praxis Med. 1680.
Helwigii Obſervationes Med. 1680.
Hoffmannus in Schroderum.
Joel Opera medica.
Kyperi Anthropologia corporis humani.
Konig Regnum Animale, 1682.
Kirckringii Specilegium Anatom.
Licetus de Monſtris.
Muſeum Hermetic.
Miſcellanea Curioſa M. Phyſica, 7 vol. 1682.
—— *Id. Decuria ſecunda Anni Primi*, 1683.
Margravi Materia Medica.
—— *Prodromus.*
Regii Medicina.
Rolfinchius de purgantibus, 1683.
—— *Ordo & Methodus Med. Specialis.*
—— *Concilia Med.*
Sylvii Opera Med.
Schorkii Pharmacopeia.
—— *Hiſt. Moſchi.*
Ang. Salæ Opera med. 1682.
Swammerdam miraculum Naturæ.
Vigerii Opera med.

Verſaſchæ

Verſaſchæ de Apoplexia.
Waltheri Sylva medica.
Welſchii Decades X. med.
Wedelii Opiologia.
—— *Phyſiologia Med.*
—— *Pharmacia.*
—— *de medicam. facultatibus.*
—— *de medicam. compoſitione.*
Wepferi cicutæ Aquaticæ.
Zwelſeri Pharmacop.

Octavoes.

Borelli Obſervat. Med.
Briggs de Oculo.
Barthol. Anatomia.
Beck. Experimenta, 1684
Beckeri Phyſica ſubterranea cum ſupplemento, 1681.
Brunneri Experimenta nova circa Pancreas, 1682.
Camerarii Sylloges memorabilium Med. 2 vol. 1683.
Deckeri Exercitationis Med pract.
Dodonæi Praxis Medica.
Franchimont Lithotomia Med. 1683.
Funerwalſi Anatomia.
Gockelii Concilia & obſervat. Med. 1683.
De Graaf Opera.
Grulichius de Hydropa, 1681.
—— *De Bile,* 1682.
Hartmanni Praxis Chymiatrica, 1682.

Heide Anatome mytuli & obſervat. Med. 1684.
Hippocratis Opera, 2 vol.
Juncken Chymia Ex*perimentalis*, 1681:
Medicus *præſenti Seculo Accommodat.* 1682.
Liſeri Culter *Anatomicus*:
Marchetti *Anatomia*:
Meekren Obſervat. Med. Chyrur. 1682:
Mereti Pinax:
Plateri Obſervat. Med.
Peonis & Pythagor. Exercit. *Anat.* & Med. 1682:
Riverii Inſtitutiones:
Schroderi Pharmacopeia:
Sculteti Chyrurgia cum Append.
Stahl Ætiologia Phyſ. Chym. 1683.
Tilingii Lilium Curioſum, 1683:
Tilingii Prodromus, med.
Verſaſcha Obſervat. *med.*
Wepferi de Apoplexia:
Witten memoria medicor.
Zypæi Fundamenta med. 1683:

Twelves.

Barthol. De *Ovariis*:
——*De Unicornu*:
——*De Palmonum ſubſtantia*:
Beughen Bibliographia Med. & *Phyſicæ*, 1682:
Barbetti Chyrurgia:
——*Praxis cum notis Deckerii*:

Beguini

Beguïni Tyrocinium Chymicum:
Comelini Catalogus Plantarum, 1682:
Drelincourt Præludium Anat.
Guiuri Arcanum Acidu'ar. 1682:
Gliſſoni Opuſcula, 3 vol.
Van Helmont. Fundamenta Med. 1682:
Hoffmanus de uſu Lienis, &c. 1682:
Harvey de Gener. Animal.
—— *De motu cordis:*
Kirckring. in Baſil Valent. currum Triumph.
Kunckelii Obſervat. Chymiæ, 1681:
Le Mort *Compendium Chymicum*, 1682.
Mauro *Cordatus de motu Pulmonum*, 1682.
Macaſi. *Promptuarium* Materiæ Med.
Matthai Experimenta Chymica, 1683.
Muis *Braxis Chyrurgica duabus partibus*, 1684.
Morelli Methodus *perſcribendi formulas Remedior.*
Primeroſe ars Pharmac.
Pecket Anatomia:
Redus de Inſectis:
Reidimi Obſerv. med.
Rivinus de peſte lipſienſi. 1680:
Smitzii Compend. med. 1682:
Steckhameri Microcoſ*mographia*, 1682:
Swalve Quærela Ventriculi:
—— *Alcali & acidum:*
Verla Anat. Oculi:
Vigani Medulla *Chymiæ:*

Advertiſe-

Advertiſement.

THat theſe above mentioned Books Physick and Chymiſtry, with man other Forreign Books, are ſold by *Samu Smith*, at the *Prince's Arms* in St. *Pau Church yard*; and that he will furniſh him ſelf with much variety of new Books in tha kind, from time to time, as they ſhall com from *Franckfort* Mart; and likewiſe he ca procure ſuch other Books for Gentlemen which perhaps are not to be met with here from his Correſpondents, if to be had, be yond Sea.

Books Printed for, and ſold by *Sa muel Smith*.

THe Philoſophical Tranſactions pub liſhed by the Royal Society Monthly beginning *January* 1683:

R. Boyl's Memoirs for the Nat. Hiſtor of Human Blood, eſpecially the Spirit o that Liquor, 1684. Price 2 *s*.

The whole Art of the Stage, &c. Tran ſlated out of French: In *Quarto*, 168 *price* 5. *s*.

A new Hiſtory of *Ethiopia*, being a fu and Accurate Deſcription of the Kingdo of *Abeſſinia*, vulgarly, though erroneouſl called the Empire of *Preſter John* in fou Books (illuſtrated with many Copper Plates

an

and alſo a new and exact Map of the Countrey, and a Preface ſhewing the uſefulneſs of this Hiſtory; with the life of *Gregorius Abba*, &c. By the learned *Job Ludolphus* Councellour to his Imperial Majeſty and the Dukes of *Saxony*, and Treaſurer to his Highneſs, the Elector *Palatine*, In *Fol.* 1684. *Price* 12. s.

Guideon's Fleece, or a vindication of the Colledge of Phyſicians, in anſwer to a Book entituled the Conclave of Phyſicians. By Dr. *Harvey*, in *Quarto*, 1684. *Pr.* 6. *d.*

An Anatomical account of an Elephant which was lately Diſſected in *Dublin*, *June* 17. in the year 1681. By *A.* M. Med. of *Trinity Colledge* near *Dublin*, illuſtrated with Cuts, in *Quarto*, 1682. *Price* 1. *s.*

Swammerdami (*Johan.*) *Amſt.* M D. *Miraculum Naturæ.* In Octavo.

A Philoſophical Account of the hard Froſt, with what Effects it may probably have upon Human Bodies, as to Health and Sickneſs, in *Quarto.* 2 *d.* Stitcht.

The true method of curing Conſumptions. By S. *H.* Med. D. 1683. *Price* 1. *s.*

A Diſcourſe about *Bagnio*'s, and *Mineral Baths*, and of the drinking of *Spaw Water*, with an Account of the Medicinal Vertues of them, and alſo ſhewing the uſefulneſs of Sweating, Rubbing, and Bathing, and the great

great benefit many have received from them in various Diſtempers. By *S. H.* Med *Doct.* 1683. *Price* 1. *s.*

Miracles, Works above and contrary to Nature;or an Anſwer to a late Tranſlation out of *Spinoſa's Tractatus Theologico-poli*tic, Mr. *Hobs Leviathan*, &c. in *Quarto*, 1683. *Price* 1. s.

A Treatiſe of *Self Examination*, in order to the worthy receiving the Holy Communion. By Monſieur *John Claude* Miniſter of the Reformed Church at *Paris*: Tranſlated from the French Original, in *Twelves*, 1683. *Price* 1. *s*.

Proteſtancy to be Embraced; or a new and infallible Method to reduce Romaniſts from Popery to Proteſtancy. By Dr. Abercromby, M. D. in *Twelves*, 1683. *pr*

The Art of Divine Converſe, being a New Years-Gift, directing how to walk with God all the year long, (by the ſame Author) in *Twelves*, *price* 6 d.

The Councils of Wiſdom, or the Maxims of *Solomon*, in *Twelves*, 1683. *pr.*

The Ten Pleaſures of Marriage, in *Twelves*.

The *Dutch Rogue*, or *Guſman* of *Amſterdam*, traced from the Cradle to the Gallow's, 1683. In *Twelves*.

FINIS.

[illegible]
Bookbinders [illegible]